

Motion till riksdagen 2025/26:1547

av **Alireza Akhondi (C)**

Aktiv dödshjälp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till aktiv dödshjälp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En ytterst svår fråga på många plan. Men det innebär inte att frågan inte är viktig. Under många år har ett flertal riksdagskollegor från olika partier lyft denna viktiga frågeställning, oftast som enskilda motioner. Säkerligen mot bakgrund av att partier ogärna vill ta i den här etiskt komplicerade frågeställningen. Men i uppdraget som riksdagsledamot måste man våga väcka frågor som kanske inte är i mitten av den politiska debatten men som ändå är av principiell karaktär.

Rätten att få avsluta sitt liv vid obotlig sjukdom eller i livets slutskede är begränsad i Sverige. Ytterst handlar detta om självbestämmande in i livets slutskede. Idag är det olagligt att framkalla döden på aktivt vis, men däremot är det tillåtet att avstå fortsatt behandling. Detta kallas passiv dödshjälp. I alltför många fall innebär detta en onödigt lång process som kan vara mycket plågsam för personen som bara vill att det ska vara över.

Aktiv dödshjälp är tillåtet i en rad olika länder, men inte i Sverige. Nederländerna var först med att införa aktiv dödshjälp 2006, därefter följde Belgien och Luxemburg. Även

Italien tillåter dödshjälp och i två amerikanska delstater, Washington och Oregon, får läkare lov att skriva ut dödliga doser läkemedel som patienter får ta själva. Schweiz är ett välkänt exempel där dödshjälpskliniken Dignitas hjälpt många att avsluta sitt liv på sina egna villkor. För att få bli medlem i kliniken måste man lida av en obotlig sjukdom. Man måste även kunna fatta beslutet själv och ha den fysiska kapaciteten att inta det livsavslutande medlet.

Statens medicinsk-etiska råd släppte 2017 en rapport om dödshjälp (Dödshjälp, Smer 2017:2) med fakta kring hur aktiv dödshjälp hanteras i ett antal olika länder. Tyvärr har Sverige fortfarande inte ens inlett ett arbete för att ta fram ett ställningstagande om införandet av aktiv dödshjälp i Sverige.

Genom livets alla skeden förväntas vi fatta svåra beslut, förutom när det gäller omständigheterna kring livets slut. Givetvis finns det risker med ett införande av aktiv dödshjälp. Jag anser dock att individens rätt till självbestämmande väger tyngre än statens rätt att neka dig det sista, och för många det mest betydande, beslutet i ditt liv. Humanism är att tillåta den lidande personen att avgöra sitt avslut själv. Hur stor och lång smärta ett liv är värt bör det inte vara upp till staten att bestämma. Det staten kan och bör göra är att se till att det finns lagliga och säkra processer att genomgå i Sverige istället för att tvinga lidande personer att resa till andra länder och betala enorma summor för att få avsluta sitt liv på sina egna villkor.

Alireza Akhondi (C)